

Nr.184 din 21 mai 2024

**Autorităților Publice Locale de nivel I,
membri CALM**

Cancelaria de Stat a Republicii Moldova

Opinia CALM
referitor la categoriile de beneficiari și modul de acordare a sporului
pentru consolidarea capacităților manageriale și profesionale
ale personalului din cadrul autorităților publice locale de nivelul întâi

1. Considerații generale

Membrii Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM) au solicitat Opinia CALM referitor la modul de acordare a sporului pentru consolidarea capacităților manageriale și profesionale personalului din cadrul autorităților publice locale de nivelul întâi.

În legătură cu această solicitare este necesară clarificarea următoarelor aspecte privind aplicarea normelor juridice, ce reglementează acordarea sporului pentru consolidarea capacităților manageriale și profesionale personalului din cadrul APL I:

- 1) Modul de acordare a sporului pentru consolidarea capacităților manageriale primarilor, viceprimarilor și secretarilor consiliilor locale, inclusiv cumulativ cu indemnizația lunară prevăzută la art.40 alin.(5)–(8) din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală;
- 2) Modul de acordare a sporului pentru consolidarea capacităților profesionale funcționarilor publici de execuție din cadrul primăriilor;
- 3) Dreptul persoanelor cu demnitate publică, funcționarilor publici și altor angajați din cadrul primăriei mun. Chișinău de a beneficia de sporul pentru consolidarea capacităților manageriale și/sau indemnizația pentru capacitate administrativă.
- 4) Statutul și dreptul Primarului General al mun. Chișinău și altor categorii de funcționari, de a beneficia de sporul pentru consolidarea capacităților manageriale și/sau indemnizația pentru capacitate administrativă.

2. Constatări

Carta Europeană a Autonomiei Locale (1985), ratificată de Republica Moldova, prevede în art.6 alin. (2), că statutul personalului autorităților administrației publice locale trebuie să permită o recrutare de calitate, fondată pe principii de merit și competență; vor fi prevăzute, în acest scop, condiții adecvate privind pregătirea, remunerarea și afirmarea profesională, totodată în art. 7 alin. (1) și (2) este stabilit, că statutul aleșilor locali trebuie să asigure liberul exercițiu al mandatului lor; el trebuie să permită o compensație financiară adecvată pentru cheltuielile în legătură cu exercitarea mandatului lor precum și, dacă este cazul, o compensație adecvată pentru câștigul pierdut sau remunerații pentru munca depusă și o asigurare socială aferentă.

În *Recomandarea 436 (2019)* a Congresului Autorităților Locale și Regionale a Consiliului European s-a constatat, că „Autoritățile locale nu sunt autonome în conducerea resurselor umane de care dispun; ei nu pot recruta personal de înaltă calitate și oferi instruire, salarii și posibilități de avansare adecvate”. În contextul constatărilor sale, Congresul a solicitat autorităților centrale din Republica Moldova „să sporească capacitatea managerială a autorităților locale prin acordarea unei mai mari libertăți și flexibilități în conducerea resurselor umane, astfel încât autoritățile locale să ofere posibilități de instruire și să adapteze și să crească remunerațiile propriilor membri ai personalului, cât și să le ofere perspective în carieră, precum și să crească salariile primarilor, pentru a le oferi un set de remunerații pe măsura importanței răspunderii lor”.

Prin Foaia de Parcurș revizuită (2021), urmare a vizitei de post-monitorizare a reprezentanților Congresului Autorităților Locale și Regionale a Consiliului European, Guvernul Republicii Moldova și-a asumat angajamentul privind „revizuirea sistemului de remunerare pentru angajații administrației publice locale, creșterea salariilor plătite de autoritățile locale personalului lor, găsirea surselor alternative de remunerare a muncii în administrația publică locală, introducerea unui sistem flexibil de prime și bonusuri pentru reprezentanții aleși locali și angajații locali”.

Prin Legea nr.421/2023 pentru modificarea Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar a fost reglementat sporul în mărime de 50% din salariul de bază pentru consolidarea capacităților manageriale ale primarilor, viceprimarilor și secretarilor consiliilor locale. Aceste prevederi au fost susținute de CALM, dar s-a atras atenția asupra discriminării celui alt personal din cadrul APL I, care nu a fost vizat în ceea ce privește majorarea salariilor, stabilirea unui spor similar la salariul de bază.

În rezultatul dialogului cu CALM, Parlamentul Republicii Moldova a aprobat la 12 aprilie 2024 Legea nr.81/2024 pentru modificarea unor acte normative (publicată în *Monitorul Oficial nr.192-194/252 din 02.05.2024*), prin care, inclusiv, a fost modificată Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar și a fost reglementat sporul în mărime de 50% din salariul de bază pentru consolidarea capacităților profesionale ale funcționarilor publici de execuție din cadrul autorităților publice locale de nivelul întâi. Prin urmare:

- 1) Sporul pentru consolidarea capacităților manageriale primarilor, viceprimarilor și secretarilor consiliilor locale se acordă în cuantum de 50% din mărimea salariului de bază pentru funcțiile respective, conform timpului efectiv lucrat, similar celorlalte componente salariale (ex: sporul lunar în valoare fixă în mărime de 1300 de lei).

Autoritățile publice locale de nivelul întâi urmează să asigure calcularea și achitarea sporului în mărime de 50% din salariul de bază pentru funcțiile de primar, viceprimar și secretar al consiliului local din fondul aprobat/precizat de salarizare pentru anul 2024. Ulterior, la solicitarea Ministerului Finanțelor, autoritățile publice locale vor asigura estimarea resurselor financiare necesare/costul sporului pentru consolidarea capacităților manageriale ale personalului din cadrul autorităților publice locale de nivelul întâi și-l vor prezenta împreună cu calculele argumentate către Ministerul Finanțelor. Informația solicitată, va servi temei pentru alocarea resurselor financiare suplimentare, în baza Hotărârilor de Guvern, elaborate în acest sens (Extras din Circulara Ministerului Finanțelor nr.08-06-72 din 15 februarie 2024).

Legea nu prevede aprobarea unui regulament intern, prin decizia consiliului local, în vederea acordării sporului pentru consolidarea capacităților manageriale.

Astfel, pentru persoanele cu funcții de demnitate publică și funcționarii publici de conducere din cadrul APL 1, sporul de 50% reprezintă o sumă fixă care se calculează și se achită beneficiarilor prevăzuți de lege, fără a fi necesară emiterea oricăror acte suplimentare, inclusiv fără emiterea unei dispoziții lunare a primarului privind acordarea sporului pentru consolidarea capacităților manageriale.

De asemenea și suplimentar, acest spor pentru consolidarea capacităților manageriale poate fi acordat concomitent cu acordarea indemnizației lunare (în mărime de până la 40%), prevăzută la art.40 alin.(5)–(8) din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală. Această indemnizație lunară se acordă potrivit unui regulament intern, elaborat potrivit Regulamentului-cadru aprobat de Guvern și aprobat prin decizia consiliului local, prin emiterea dispoziției lunare a primarului).

- 2) Sporul pentru consolidarea capacităților profesionale funcționarilor publici de execuție din cadrul primăriilor poate fi acordat, în cuantum de până la 50% din mărimea salariului de bază pentru funcțiile respective, conform timpului efectiv lucrat, similar celorlalte componente salariale (ex: sporul lunar în valoare fixă în mărime de 1300 de lei).

În acest scop, autoritățile publice locale de nivelul întâi pot aloca anual mijloacele financiare, necesare pentru acordarea sporului pentru consolidarea capacităților profesionale, în limita a 50% din cuantumul veniturilor proprii executate pentru anul precedent, după onorarea obligațiilor prevăzute la art.29 alin.(5) din Legea nr.397/2003 privind finanțele publice locale, cu respectarea componentelor salariului lunar prevăzute la art.10 alin.(1) al Legii nr. 270/2018, precum și după aplicarea valorii de referință corespunzătoare conform legii bugetului de stat pentru anul respectiv.

În vederea acordării sporului pentru consolidarea capacităților profesionale este necesară aprobarea unui regulament intern, prin decizia consiliului local, în care vor fi prevăzute criteriile și condițiile de stabilire și acordare a acestui spor. Legea nu prevede elaborarea regulamentului intern în baza unui regulament-cadru aprobat de Guvern, așa cum este prevăzut pentru acordarea indemnizației lunare. De

aceea, fiecare APL în mod individual poate să eleboreze și adopte acest regulament. Iar ca model și reper, CALM recomandă folosirea Regulamentului-cadru cu privire la stabilirea indemnizației lunare pentru personalul din cadrul autorităților administrației publice locale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 308 din 24.05.2023.

Acordarea sporului pentru consolidarea capacităților profesionale se va face în baza dispoziției primarului, în conformitate cu prevederile Legii nr. 270/2018 și regulamentului intern, aprobat prin decizia consiliului local.

Sporul pentru consolidarea capacităților profesionale nu poate fi acordat concomitent cu acordarea indemnizației lunare, prevăzută la art.40 alin.(5)–(8) din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală, astfel că se va opta numai pentru una din cele două plăți salariale suplimentare.

- 3) Viceprimarii mun. Chișinău și prin analogie și viceprimarii, și secretarii mun. Bălți, au dreptul de a beneficia de sporul pentru consolidarea capacităților manageriale, iar funcționarii publici de execuție din cadrul primăriei/preturilor mun. Chișinău au dreptul de a beneficia de sporul pentru consolidarea capacităților profesionale deoarece, mun. Chișinău și mun. Bălți, conform legii speciale, beneficiază de statut special și dublu: exercitând în același timp funcțiile de APL de nivelul I, în raport respectiv cu orașele Chișinău și Bălți. Precum și exercitând atribuții/funcții și de autorități publice locale de nivelul al II-lea, în raport cu orașele și satele din cadrul municipiilor respective.
- 4) Secretarul consiliului municipal Chișinău, ca de altfel și secretarii consiliilor municipale ale orașelor Bălți, Cahul, Ceadr-Lunga, Comrat, Edineț, Hîncești, Orhei, Soroca, Strășeni și Ungheni, va putea beneficia de sporul pentru consolidarea capacităților manageriale, deoarece termenul „consiliu local”, utilizat în cazul menționării secretarului consiliului local, este un termen generic folosit pentru a defini o autoritate reprezentativă și deliberativă a populației unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi sau al doilea (a se vedea art.1 din Legea nr.436/2006). De asemenea, funcționarii publici de execuție din cadrul primăriei și preturilor mun. Chișinău pot beneficia de sporul pentru consolidarea capacităților profesionale, deoarece aceștea sunt funcționari publici de execuție din cadrul autorităților publice locale de nivelul întâi.
- 5) În privința Primarului General al mun. Chișinău, menționăm că lista persoanelor cu funcții de demnitate publică este specificată în anexa la Legea nr.199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, care include lista persoanelor cu funcții de demnitate publică din cadrul autorităților publice locale de nivelul întâi: Primar general al municipiului Chișinău, primar, viceprimar, pretor și vicepretor.

Totuși, constatăm, că în norma din art.20³ a Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar care se referă la acordarea sporului pentru consolidarea capacităților manageriale sunt enumerate expres și selectiv doar anumite funcții cărora li se acordă acest spor: primarii, viceprimarii și secretarii consiliilor locale sătești. Respectiv, funcțiile de Primar general al municipiului Chișinău, pretor, vicepretor și secretar al preturii nu se regăsesc în această listă a beneficiarilor, ceea ce constituie o scăpare a legislatorului. Deoarece, primarul general, în conformitate cu art. 3 al Legii nr. 136/2016 privind statutul mun. Chișinău este asimilat expres APL de nivelul I, prin exercitarea competențelor și atribuțiilor specifice autorităților publice locale de nivelul întâi.

De asemenea, potrivit art.57 alin. (4) din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală, primarul general și viceprimarii municipiului Chișinău exercită, în mod corespunzător, atribuțiile prevăzute de prezenta lege pentru primarii unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi, precum și de Legea privind statutul municipiului Chișinău. Iar, potrivit art.3 alin. (2) din Legea nr.136/2016 privind statutul municipiului Chișinău, consiliul municipal și primarul general exercită competențe și atribuții specifice autorităților publice locale de nivelul întâi în teritoriul orașului Chișinău.

Prin urmare, apelând la interpretarea sistemică a sensului și normelor legale speciale din domeniu, ajungem la concluzia că și Primarul general al mun. Chișinău, în calitate de persoană cu demnitate publică și de rând cu alți conducători ai APL 1 (primari), în viziunea legislatorului, este în drept să beneficieze de sporul pentru consolidarea capacităților manageriale.

În același sens, potrivit art.18 din Legea nr.136/2016 privind statutul municipiului Chișinău, primăria municipiului Chișinău (în continuare – *primărie*) este structura funcțională care asistă primarul general în exercitarea atribuțiilor sale; primăria îndeplinește atribuțiile stabilite conform Legii privind

administrația publică locală și este organizată și funcționează în baza Regulamentului de organizare și funcționare a Primăriei municipiului Chișinău.

Potrivit art.40 alin. (4) din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală, personalul primăriei are statut de funcționar public și cade sub incidența Legii nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, cu excepția persoanelor care ocupă funcția de viceprimar, aflate sub incidența Legii nr.199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică și Legii nr.768/2000 privind statutul alesului local, a altui personal angajat în baza contractului individual de muncă potrivit prevederilor Codului muncii.

Potrivit art.59 alin. (1) din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală, în fiecare sector al municipiului Chișinău, primarul general numește, în condițiile legii, un pretor, care este reprezentant al primarului general, iar potrivit art.59 alin. (2) din Legea nr.436/2006, pretorul este asistat de un aparat de lucru, denumit pretură; personalul preturii este compus din persoane cu funcții de demnitate publică, supuse reglementărilor Legii nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, din funcționari publici, supuși reglementărilor Legii nr.158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, și personal contractual, care desfășoară activități auxiliare, supus reglementărilor legislației muncii.

Potrivit art.23 alin. (3) din Legea nr.136/2016 privind statutul municipiului Chișinău, personalul preturii este compus din persoane cu funcții de demnitate publică, supuse reglementărilor Legii cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, din funcționari publici, supuși reglementărilor Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, și din personal contractual care desfășoară activități auxiliare, supus reglementărilor legislației muncii.

Totodată, pentru a evita pe viitor orice interpretări și de a exclude abordările discriminatorii/inechitabile, în rândul angajaților autorității publice locale, este necesar de modificat art.20³ al Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar prin includerea expresă a Primarului general și altor persoane cu funcții de demnitate publică sau cu statut de funcționari publici, din cadrul municipiului Chișinău, în lista beneficiarilor al sporului pentru consolidarea capacității manageriale.

3. Concluzii

În legătură cu cele expuse, se impun următoarele concluzii:

1. Sporul pentru consolidarea capacităților manageriale primarilor, viceprimarilor și secretarilor consiliilor locale se acordă lunar în cuantum de 50% din mărimea salariului de bază pentru funcțiile respective. Acest spor poate fi acordat concomitent cu acordarea indemnizației lunare.

2. Sporul pentru consolidarea capacităților profesionale funcționarilor publici de execuție din cadrul primăriilor poate fi acordat lunar, în cuantum de până la 50% din mărimea salariului de bază pentru funcțiile respective. Sporul pentru consolidarea capacităților profesionale se acordă din venituri proprii, prin decizia primarului, în temeiul unui regulament intern aprobat prin decizia consiliului local. Totodată, acest spor nu poate fi acordat concomitent cu acordarea indemnizației lunare.

3. Viceprimarii mun. Chișinău și secretarul consiliului municipal Chișinău au dreptul de a beneficia de sporul pentru consolidarea capacităților manageriale, iar funcționarii publici de execuție din cadrul primăriei/preturilor mun. Chișinău au dreptul de a beneficia de sporul pentru consolidarea capacităților profesionale pentru că fac parte din personalul din cadrul autorităților publice locale de nivelul întâi și sunt expres prevăzuți în lege în calitate de beneficiari. Sporul pentru consolidarea capacităților manageriale viceprimarilor mun. Chișinău și secretarului consiliului municipal Chișinău poate fi acordat concomitent cu acordarea indemnizației lunare. Sporul pentru consolidarea capacităților profesionale funcționarilor publici de execuție din cadrul primăriei/preturilor mun. Chișinău nu poate fi acordat concomitent cu acordarea indemnizației lunare.

4. Primarul general al mun. Chișinău, în calitate de persoană cu demnitate publică care exercită atribuțiile APL 1 și de rând cu alți conducători ai APL 1 (primari), este în drept să beneficieze de sporul pentru consolidarea capacităților manageriale.

5. Primarul general al municipiului Chișinău, pretorii, vicepretorii și secretarii preturilor pot beneficia de indemnizația lunară prevăzută la art.40 alin.(5)–(8) din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală. Astfel, potrivit art.40 alin. (5) din Legea nr.436/2006, personalul primăriei, inclusiv personalul primăriei și preturilor din municipiul Chișinău și al primăriei municipiului Bălți,

încadrat în conformitate cu statul de personal avizat de Cancelaria de Stat, inclusiv persoanele cu funcții de demnitate publică, poate beneficia de o indemnizație lunară calculată proporțional timpului efectiv lucrat în luna respectivă.

6. Se propune modificarea de către Guvernul și Parlamentul Republicii Moldova a Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, prin includerea expresă în art.20³ a funcțiilor de Primar general al municipiului Chișinău, pretor, vicepretor și secretar a preturii ca beneficiari a sporului pentru consolidarea capacităților manageriale.

Cu respect,

Viorel FURDUI
Director Executiv al CALM

Exec: C. Scorțescu,
expert CALM, tel. 22 35 09